

Gazeta Gdańska.

„Gazeta Gdańska” wychodzi 3 razy tygodniowo, a mianowicie we wtorek czwartek i sobotę z dodatkami: Gwiazdka Niedzielną, Dom i kuchnia, Przyjaciel zdrowia, Robotnik, Rolnik i Przemysłowiec, Anioł Stróż, Wolne chwile i Dział powieściowy.

Prawdą a Bogiem!

Przedpłata na pocztę kwartalnie 1,25 mk., z odnośnieniem do domu przez listowego 1,49 mk., w Gdańsku 1 mk., z odnośnieniem do domu 1,25 mk. Ogłoszenia przyjmuje się po 15 fen. płatnych w Gdańsku od 6-ciołamowego wiersza petytowego. Adres: „Gazeta Gdańska” Danzig, Postschliessfach 188.

Telefon 2650.

Redakcja i ekspedycja: Grobla Przedmiejska (Vorstädtischer Graben) 49.

Telefon 2650.

Dziś Euzebiusza b. +
Jutro WNIEBOWZJĘCIE NMP.

Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus!

Dziś wschód słońca 4:41 zachód 7:28
Dziś wschód księżyca 8:18 zachód 8:51

**Przy zakupie towarów
prosimy powoływać się na ogłosze-
nia w „Gazecie Gdańskiej”.**

Smutne stosunki w Belgii.

(Wat.) Jedno z pism zagranicznych charakteryzuje opłakane stosunki, jakie panują w Belgii, pisze między innymi co następuje: „Jeżeli wojna trwać miała jeszcze rok lub nawet dłużej, jak to na ogół obawiają się, to zachodzi pytanie, czy Belgia byłaby w stanie przetrwać swój kryzys gospodarczo-ekonomiczny do końca. Każdemu wiadomo, że ze wszystkich wojennych państw Belgia ucierpiała najwięcej. Według urzędowych zestawień znajduje się dzisiaj w Belgii około 750 tysięcy dorosłych osób, skazanych wskutek bezrobocia na łaskę publicznej dobroczynności. Rozchodzi się tu wyłącznie o mężczyzn, którzy przed wojną mieli zapewniony byt a teraz utracili wszelką możliwość egzystencji. Dołączyć tu należy 250 tysięcy żon lub matek, które wskutek stałego bezrobocia swych mężów i synów, pozostały bez środków do życia i wreszcie 589 tysięcy dzieci, które wskutek swych młodocianych lat zarobić nic nie mogą. Na ogół zatem półtora miliona ludzi czyli piąta część ogólnej ludności belgijskiej musi być wyżywiona z kas publicznych. Jeżeli wydatki na wyżywienie, utrzymanie i przyodzianie obliczymy na 70 centów dziennie — to otrzymamy sumę przeszło milion franków dziennie. Jakie znaczenie ma ta suma, zrozumiemy najlepiej, jeżeli uprzytomnimy sobie, obliczając ją rocznie, że stanowi ona połowę dochodów państwa belgijskiego w czasach normalnych. Położenie staje się tem bardziej opłakane, że kasy publiczne, które ludności dopomagały, są na wyczerpaniu swych środków i muszą czynić wielkie wysiłki, aby sprostać swemu zadaniu. Od samego początku wojny czynią władze niemieckie, co było w ich możliwości, aby zapobiedz pomyślnie skutkom bezrobocia, częściowo z własnych środków, a częściowo w porozumieniu z amerykańską komisją żywnościową. Ale i tu nie można uczynić ponadto, co jest możliwe. Belgia stanowi jeszcze teren wojenny. Wojskowe względy mają tu pierwszeństwo przed wszelkimi innymi względami. Dopóki będą zamknięte granice, nie może nawet być mowy o powołaniu do życia przemysłu belgijskiego, którego zastój wywołał bezrobocie, głód, nędzę i wszystko złe.

Wokoło wojny.

Orędzie niemieckie z wtorku.

Zachodnie pole walki. Na wschodzie od Ypern udało się wielkim siłom angielskim wejść w posiadanie zachodniej części miejscowości Hooge. Francuskie wybuchy min w okolicy gospodarstwa Rousejour w Szampanii były bezskuteczne. Po zniszczeniu wiaduktu na zachód od Damerkirch przez naszą artylerię w dniu 30-go maja, Francuzi przeprowadzając kolej okrężną, zbudowali na rzece Larg most na południe od Mansbachu. Skończony niedawno most został wczoraj zniszczony kilku celnymi wystrzałami naszej artylerii. Na południowym brzegu Lasu Heskiego na zachód od Verdunu zestrzeliliśmy francuski balon na uwięzi. Dnia 9-go sierpnia o 11 wieczorem lotnik nieprzyjacielski rzucił bomby na Cadzan (na obszarze holenderskim w pobliżu granicy belgijskiej.) Pomiędzy Belligien i Rheinweiler (na południe od Mülheim w Badenii) francuski statek powietrzny był zmuszony do wylądowania w ogniu naszych dział obronnych. Dowódcę i obserwatorów wzięto do niewoli. Pod Psiert lotnik nieprzyjacielski zmuszony naszym ogniem odsunął się na obszar szwajcarski.

Wschodnie pole walki. Na zachodnim froncie Kowna atak zbliża się wśród ustawicznych walk coraz bliżej do linii fortów. Przytem wzięliśmy znowu kilkaset jeńców rosyjskich. Zdobyto 4 działa. Wojska armii generała Scholtza przełamały wczoraj popołudniu linię fortyfikacyjną Łomży, wzięły szturmem fort nr. 4, a dziś nad ranem zajęły fortecę. Na południu od Łomży prześliśmy wśród walk przez drogę do Ostrowa. W Ostrowie trzyma się jeszcze nieprzyjaciel. Od Bojarów na zachodzie od Broka aż do ujścia Bugu wojska nasze dotarły do tej rzeki. Od 7-go sierpnia wzięto do niewoli 23 oficerów i 10 tysięcy 100 żołnierzy. Na wschód od Warszawy armia księcia Leopolda bawarskiego dotarła blisko do drogi Stanisławów - Nowominsk.

Południowo-wschodnie pole walki. Armia generała - pułkownika Woyrscha dotarła w pościgu do okolicy na północ i wschód od Żelechowa. Weszła ona w styczność z lewym skrzydłem grupy generała marszałka polnego Mackenesena, które posuwa się naprzód od południa. Na froncie od Ostrowa aż do Bugu straż tylna nieprzyjaciela została odrzucona na jego siły główne.

Orędzie niemieckie z środy.

Zachodnie pole walki. Na północ od Souchez odparto francuski atak granatami ręcznymi. Przy Corcy na północ od Reims usiłowali Francuzi zająć lejek, wywiercony przez nich przed naszym frontem. Przeszkodził im i wzięliśmy lejek w nasze posiadanie. Nasza piechota późnego wieczora odparła atak przez Lingekopf.

Wschodnie pole walki. Wojska generała marszałka polnego Hindenburga.

Słabowite ataki, które wykonywali Rosyanie w dniach ostatnich wzdłuż drogi Ryga - Mitawa, zostały łatwo odparte. Poza tem na północ od Niemna nie ma żadnych zmian. Atak znacznych sił rosyjskich, idących od Kowna, nie powiódł się. Liczba Rosyan wziętych tam do niewoli od 8-go sierpnia wzrosła do 2116, karabinów maszynowych na 16. Na wschód od Łomży wojska nasze posuwają się naprzód przeciw linii Bóbr-Narew. Nieprzyjaciel trzyma w swych rękach jeszcze przyczółek mostowy pod Wizną. Na południe od Łomży cały front rosyjski cofnął się. Silnie rozbudowana pozycja pod Czerwonym Borem nie mogła być utrzymana przez nieprzyjaciela. Nasze armie w pościgu przeszły przez Czerwony Bór i posuwają się naprzód na wschód od niego. Węzeł kolejowy na południowy - wschód od Ostrowa został zajęty. Na wschodzie od Modlina zajęliśmy, opuszczony przez nieprzyjaciela fort Benjaminów. Fortece Modlin i Brześć Litewski zostały bombardowane przez nasze statki powietrzne.

Grupa wojsk generała marszałka polnego księcia Leopolda bawarskiego: Armie sprzymierzone dosięgły, ścigając ostro nieprzyjaciela, lewym skrzydłem okolicy Kałuszyna; na prawem skrzydle armia generała pułkownika Woyrscha szturmowała dziś rano pozycje nieprzyjacielskiej straży tylnej po obu stronach Jedłanki (na zachód od Łukowa). Wzięto przeszło 100 jeńców.

Grupa wojsk generała marszałka polnego Mackenesena: Sprzymierzone wojska znajdują się w ataku przeciw pozycjom nieprzyjacielskim za odcinkami: Bystrzycy (na południowy zachód od Radzyńska), Tyśmienicy (na zachód od Parczewa) oraz linii Ostrow - Uchrusk. Nad górnym Bugiem i nad Złotą Lipą położenie jest niezmienione.

Gdy Rosyanie przy swoim odwrocie z Galicji i właściwej Polski usiłowali niszczyć wszędzie, w sposób bezmyślny zaludnione osady i owoce żniw, co im się wprawdzie w pośpiechu, z jakim musieli się poruszać, często nie udawało zupełnie — teraz, kiedy nie dostają się już do okolic zamieszkałych przez ludność czysto polską albo rusińską, działalności tej zaprzestali.

Orędzie rosyjskie z środy.

(Wat.) Na drogach do Rygi odparliśmy w nocy na 9-go sierpnia z powodzeniem po walce na białą

broń kilka ataków niemieckich, pomimo pomocy, którą Niemcy otrzymali od swojej ciężkiej polnej artylerii. Po walkach, które odbyły się w ciągu tej samej nocy i następnego ranka w kierunku Düna-burga i w okolicy Swedenberg - Ponemuni - Wilkomierz, nieprzyjaciel począł cofać się pod naszym naciskiem, przyczem pozostawił w naszym ręku około 100 jeńców, kilka karabinów maszynowych i pudła z amunicją. Na froncie nad Narwią, na drogach Łomża - Śniadowo - Ostrow trwają zacięte walki. Nasza artyleria odparła ofensywę podjętą przez Niemców przeciw Modlinowi wzdłuż lewego brzegu Wisły. W kierunku na Lublin - Łuków po prawej stronie Wieprza nieprzyjaciel popołudniu dnia 9-go sierpnia przeszedł do akcji zaczepnej, którą pomimo jej uporczywości powstrzymaliśmy. Na drogach z Władowy odparliśmy z powodzeniem atak nieprzyjaciela, który posługiwał się tam gazami trującymi. Nad Dniestrem, w okolicy ujścia Strypy Austriacy dnia 8-go sierpnia wystąpili z ofensywą lokalną. Walka tam trwa dalej. W innych odcinkach naszego całego frontu nie było żadnego starcia o większem znaczeniu.

Orędzie francuskie z wtorku.

(Wat.) W Artois mieliśmy na północ od Arras noc niespokojną. Atak niemiecki na północ od dworca Souchez został odparty. W odcinku Neuville — St. Vaast, na wschód od drogi do Lille, Niemcy wysadzili jedną minę, ostrzeliwali gwałtownie nasze pozycje i usiłowali posunąć się naprzód z swoich rowów strzeleckich. Zostali wstrzymani natychmiast naszym ogniem artyleryjnym i karabinowym. W Argonach w pobliżu drogi z Wienne le Chateau Binerville zaatakował nieprzyjaciel nasze straż przednie i sąsiednie row strzeleckie granatami ręcznymi i aparatami do rzucania min, ale został przez nasz ogień odrzucony z powrotem do swych linii. W zachodniej części lasu pomiędzy Chavauchee a Vanquois walka bombami i granatami ręcznymi oraz ogień karabinowy przez część nocy. W Wogezach nie powiódł się wcale nowy atak niemiecki, przedsięwzięty około godziny 1-szej przeciw naszym pozycjom przy Lingekopf. Nasz ogień zadał nieprzyjacielowi dotkliwe straty.

Dzień na całym froncie był stosunkowo spokojny. W Artois pomiędzy Somme i Oise i w dolinie Aisne walki artyleryjskie. Reims było ostrzeliwane. W Argonach przy Fontaine aux Carnes nieprzyjaciel usiłował wiać nasze posterunki wysunięte najdalej naprzód, został jednak wszędzie odparty. W Wogezach tylko ogień działowy. W poniedziałek rano wyruszyła nasza eskadra, składająca się z 32 statków powietrznych do rzucania bomb, w towarzystwie statków pościgowych, aby zbombardować dworzec i fabryki w Sarbrücken. Stosunki atmosferyczne były niekorzystne, doliny zasnuła mgła a niebo zachmurzone; mimo to dotarło 28 statków do swojego celu i rzuciło 164 bomby wszelkich kalibrów na upatrzone cele. Towarzyszące statki powietrzne rozprężyły szybowce, które usiłowały eskadrze zagrozić drogę. Nad przedmiotami celu spostrzeżono liczne chmury dymu.

Orędzie francuskie z środy.

(Wat.) W Artois, na północ od stacyi kolejowej Souchez, Niemcy przedsięwzięli dziś w nocy dwa ataki petardami. Ogień nasz odrzucił ich do ich rowów strzeleckich. W Argonach w zachodniej części lasu, ogień artyleryjny i karabinowy bez walki piechoty. W Vauquois walki bombami i granatami. W lesie Księżym nieprzyjaciel po gwałtownym bombardowaniu zaatakował wczoraj wieczorem około godziny 8 nasze rowy strzeleckie w okolicy Crois des Carnes. Został powstrzymany naszym ogniem. W nocy został powstrzymany również przez naszą artylerię nowy atak, któremu towarzyszyło bombardowanie granatami, wydzielającymi gazy trujące. W Lotaryngii patrol, wysłany przez nieprzyjaciela ku dworcowi i młynowi w Noncel został z łatwością odparty. W Wogezach noc była spokojna.

Dzień dzisiejszy był spokojny. Donoszą tylko o walkach artyleryjnych w Artois, w dolinie rzeki Aisne w okolicy Troyon, na wybrzeżach Argonów i w lesie Apremont. 4 szybowce, które wzięły udział w bombardowaniu Saabrücken nie wróciły do naszych linii. O jednym z nich donoszą, że wylądował w Szwajcaryi pod Payernee w kantonie Waardt.

Niemieckie statki powietrzne nad Anglią.

(Wat.) Niemieckie statki powietrzne wykonały w nocy 9 na 10 sierpnia atak na obwarowane wschodnie wybrzeża i miejsca portowe Anglii. Mimo silnych przeciwdziałań zostały angielskie okręty wojenne na Tamizie, londyńskie warsztaty okrętowe, dalej przystań torpedowców w Harvich i ważne punkty w Humber obrzucone bombami. Zauważono pomysłne wyniki. Ze swej pomyślnej imprezy (przedsięwzięcia) statki powietrzne powróciły.

Parcie wojsk niemieckich na Wilno.

(Wat.) Według „Daily Express” kroczy w stronę Wilna 5 korpusów niemieckich, które zagrażają obecnie armii rosyjskiej z trzech stron. Pod Kownem toczą się krwawe bitwy.

Opróżnianie Rygi.

(Wat.) „Corriere dela Sera” donosi, co następuje: „Także i w Rydze zarządzono opróżnianie miasta, głównie mężczyzn w wieku popisuowym i władz cywilnych, aczkolwiek nie zapadła jeszcze ostateczna decyzja co do wydania miasta tego bez walki, podobnie jak Warszawy, w ręce przeciwnika. Zarząd miasta spoczywa obecnie w ręku władz wojskowych. Ewakuację zakładów przemysłowych zarządzono li tylko dla tego, że istnieje niebezpieczeństwo zburzenia linii kolejowych przez nieprzyjacielską kawalerię. Zdaniem „Corriere dela Sera” pragną Niemcy zdobycia Rygi chociażby dlatego, że przez to uzyskują w porcie nową podstawę operacji morskich i że dostaną w swe posiadanie linię kolejową, prowadzącą z Warszawy do Piotrogradu. Opierając się na wywodach angielskiego krytyka wojennego Belloc’a, dowodzi wspomniane pismo w dalszym ciągu, że parcie armii nieprzyjacielskich odbywa się zbyt powoli, aby mogło zagrozić cofającym się wojskom rosyjskim. Belloc utrzymuje, że niebezpieczeństwo dla Rosyan stałoby się wtedy tylko poważne, gdyby armii niemieckiej udało się wysadzić w powietrze mosty poprzez Bug, Narwę i Niemen. Zdaniem Belloc’a uda się Rosyanom uniknąć ostatecznej porażki, gdyż na odwrót swój potrzebuje armia rosyjska ogółem 14 dni. Czas pewien już minął, a droga odwrotna nie została jeszcze odcięta. Położenie zatem rosyjskie nie jest obecnie tak zagrożone, powiada „Corriere dela Sera”, jak było w miesiącu maju nad Dunajem.

Bomby w Wilnie.

(Wat.) Z Piotrogradu donoszą, że niemiecki statek powietrzny rzucił bomby na Wilno.

Tajemnicze plany angielsko - rosyjskie.

(Wat.) Do oficjalnego organu austriackiego ministerstwa spraw zagranicznych „Fremdenblatt”, donoszą drogą przez Szwajcaryę, iż w dyplomatycznych kołach francuskich oraz angielskich poczynają coraz głośniejsze mówić o sensacyjnym zwrocie, jaki ma nastąpić w wspólnej wojennej taktyce obu zachodnio-europejskich sprzymierzeńców. Jak i w czem zwrot ten miałby się ujawnić, o tem nic bliższego nie przedostało się do wiadomości publicznej. Pismo wiedeńskie wnioskuje z tej niejasnej tajemniczości informacji paryskich i londyńskich, iż rozchodzą się przy nich podobno o prosty efekt lub o nieudaną próbę teoretycznego uciszenia przez Francję i Anglię Rosyan.

Atak lotników francuskich na miasta niemieckie.

(Wat.) 6 do 10 francuskich szybowców wykonało wczoraj przed południem atak na Zweibrücken i St. Ingbert, leżące poza linią operacyjną. W Zweibrücken naliczono 15 do 20 bomb; szkody są nieznaczne, przeważnie materyalne. W St. Ingbert 8 zabitych i dwóch rannych.

Rumuni a Dardanelle.

(Wat.) Pod tytułem powyższym ukazała się w Rumunii broszura polityczna, której celem jest omówić szczegółowo i wyczerpująco cały bogaty materiał rzeczowy, odnoszący się do najważniejszej obecnie dla Rumunii kwestyi. Autorem broszury, która jest według sprawozdania „Uniwersulu”, najobszerniejszym dotychczas dziełem rumuńskim, napisanem na powyższy temat, jest popularny polityk i wpływowy publicysta rumuński Griger Filipescu. Przewodnią myślą książki jest udowodnienie zdania, iż kwestya dardanelska posiada dla Rumunii co najmniej takie samo znaczenie ekonomiczne i polityczne, jak dla Rosyi. Z tego też powodu Rumunii zależy musi tak samo jak Rosyi na najszybszym uwolnieniu cieśnin dardanelskich. Czy celu tego Rumunia dosięgnie pewniej po stronie Rosyi czy też przeciwko niej, na to pytanie trudno na razie dać wystarczającą odpowiedź. To też broszura Filipescu pozostawia kwestyę tę nierozstrzygniętą, co jest zresztą wspólną cechą całej bardzo już licznej literatury broszurowej, wydrukowanej ostatniem czasy w Rumunii na temat „Rumuni a Dardanelle.”

Najważniejszy dziś postulat polityczny Serbii.

(Wat.) Gazeta wiedeńska „Zeit” dowiaduje się z bliżej nieokreślonych źródeł bałkańskich, że Serbia największy nacisk kładzie obecnie na to, żeby i w przyszłości posiadać wspólną granicę z Grecją. Pod

tym jedynie warunkiem byłaby ona gotową do poczynienia na rzecz Bułgarii ustępstw obszarowych. To tworzy też najważniejszy dziś polityczny postulat Serbii.

Przed nową akcją armii serbskiej.

(Wat.) Do urzędowej gazety rumuńskiej „Independance Roumaine” donoszą z Niszu, iż w wojskowych kołach serbskich dużo mówią obecnie o nowej akcji, przed którą stoi armia serbska. Akcja ta ma posiadać bardzo ważne dla Serbii znaczenie, rozchodzi się tu bowiem o rozpoczęcie nowej ofensywy. Wobec tego, że zagranicą jeszcze do niedawna uporczywie utrzymywały się pogłoski o rzekomej niezdolności wojsk serbskich do jakiegokolwiek nowej akcji zaczepnej przywiązują wojskowe koła całego Bałkanu do ewentualnego rozpoczęcia nowej akcji serbskiej podwójnie wielkie znaczenie. Przeciw komu nowa ofensywa Serbów miałaby być skierowana, o tem informacye Bukareszteńskie nic bliższego nie mówią.

Odpowiedź Grecji na umowę Bułgarsko - Turecką.

(Wat.) Pismo sofijskie „Dnewnik” dowiaduje się z Aten, iż opinia publiczna w Grecji odpowiada na obecne zawarcie ugody bułgarsko-tureckiej w ten sposób, że będzie ona do ostateczności popierała dążenia serbskie, o ile pozostają one w zgodzie z dawniejszymi umowami grecko - serbskimi.

Czy sejm grecki będzie rozwiązany?

(Wat.) Pismo sofijskie „Bałkańska Poczta” powtarza za rządowym organem greckim w Salonikach „Tofos” co następuje: „W politycznych kołach greckich wciąż jeszcze utrzymują się uporczywie pogłoski o ewentualnem rozwiązaniu nowego parlamentu greckiego. Ponowne rozwiązanie sejmku oznaczałoby jednak, że korona nie podziela politycznego stanowiska większości narodu. Równocześnie byłby to pierwszy granat rzucony z pałacu królewskiego na potężną grupę Wenizelowców. Kiedy rozwiązanie to ma nastąpić, na razie nie wiadomo. Tyle zdaje się jednak dziś być już pewnem, że natychmiast po rozwiązaniu sejmku zostałyby rozpisane nowe wybory. Jedynie w taki sposób można przywrócić w Grecji normalne stosunki i regularny tryb życia. Przeprowadzeniem nowych wyborów nie zostałaby powierzony Wenizelos, chociaż ten ma po swej stronie większość dzisiejszych posłów, lecz jedynie Gunaris, który jest dotychczas mężem zaufania korony.

Książę Ludwik Bonaparte na froncie włoskim.

(Wat.) „Giornale d'Italia” donosi, że książę Ludwik Bonaparte znajduje się, jako wojskowy atache cara rosyjskiego na froncie włoskim.

Przegląd polityczny.

Przyszłe obrady parlamentu.

(Wat.) We wtorek rano o godz. 10 zebrała się w gmachu parlamentu niemieckiego komisya obradująca nad udzieleniem rządowej plenipotencji do zaprowadzenia monopolu na handel azotem. Obradom przewodniczył socjalistyczny poseł Wurm. O obradach toczonych poufnie wyda komisya osobne sprawozdanie urzędowe. Przypuszczać należy, że przedłożeniem nowej ustawy zajmie się plenum parlamentu, które zbierze się w dniu 19-go bm. W dniu tym rozważać będzie parlament głównie nową ustawę kredytu wojennego i kwestyi odżywiania ludności. Na ogół utrzymują, że ustawa kredytowa będzie już na przyszły czwartek gotowa i zostanie przedłożona w bieżącym tygodniu parlamentowi. W dniu 17-go i 18-go zbierze się komisya budżetowa, która rozważać będzie memorandum o gospodarczych środkach i zarządzeniach wojennych. Czy plenum parlamentu będzie rozważać te sprawy, uzależnione to będzie od decyzji różnych partyi, głównie od partyi socjalistycznej. Obrady trwać będą 10 do 12 dni.

Prawie 9 miliardów pożyczki rzeszy niemieckiej wpłacono.

(Wat.) W ostatnim tygodniu wpłacono 20 milionów 400 tysięcy marek na pożyczkę państwową, wskutek tego kwota dotychczas wpłaconej pożyczki podniosła się już na 8 979,6 milionów marek czyli 98,6 procent ogólnej sumy, ofiarowanej rzeszy niemieckiej jako drugą pożyczkę wojenną. Mimo nowych wpłat zmniejszyła się kwota udzielonych na wpłaty powyższe pożyczek o 38,8 milionów marek, a wynosiła dnia 7-go sierpnia tylko 315,3 milionów marek. Z tego wynika, że druga pożyczka wojenna wbrew twierdzeniom prasy francuskiej i angielskiej w olbrzymiej części zapłaconą została z kapitału gotowego, a nie na mocy pożyczek z kasy pożyczkowej, opartej o bank rzeszy.

Sprawy polskie.

Partya wolności narodowej o samorządzie polskim.

(Wat.) W Piotrogradzie odbyło się w tych dniach zebranie partyi swobody narodowej, na którym między innymi omawiano sprawę samorządu dla Królestwa Polskiego, wprowadzonego na zasadzie paragrafu 87. Partya przyszła do wniosku, że sprawa ta ma ścisły związek ze sprawami, którei się zajmu-

je komisya polsko - rosyjska i dla tego poruszenia jej w Dumie może mieć miejsce tylko wtenczas, gdy będą ukończone prace komisyi polsko - rosyjskiej.

Wiadomości kościelne.

Ojciec święty dekoruje ministrów.

(Wat.) „Italia” donosi, że Ojciec święty udzielił ministrom spraw zagranicznych republiki chilijskiej i argentyńskiej wielki krzyż orderu św. Jerzego w dowód uznania ich zasług, poniesionych przy propagandzie pokoju. Brazylijskiemu ministrowi spraw zagranicznych, który według ustawy brazylijskiej, orderów i odznaczeń przyjmować nie może, ofiarował Papież arcydzieło w mozaice.

Zaprzeczenie pogłosce o liście królowej belgijskiej do Papieża.

(Wat.) Półurzędowo zostało ogłoszone, że wiadomość, jakoby królowa Wilhelmina wysłała list do Papieża w sprawie pokojowej, jest nieprawdziwą.

Od Wydziału Związku Kół Śpiewackich w Poznaniu!

Do Szan. Zarządów Kół Śpiewackich Polskich w Niemczech!

W początku lipca b. r. zwróciliśmy się listownie i przez gazety polskie do Kół Śpiewackich z prośbą o podanie nam:

- a) ilu członków pod bronią?
- b) ilu poległo?
- c) ilu rannych lub w niewoli?
- d) stan Koła obecny (lekcye, zebrania, pogadanki?)
- e) czy Koło w czasie wojny urządziło koncert, obchód lub wieczornicę?

Wiadomości te potrzebne nam do „Śpiewaka” który ma się drukować i zawierać statystykę i pogląd na nasze Koła. Ponieważ dotąd odebraliśmy tylko 80 odpowiedzi a brak jeszcze przeszło 240 — przeto ponawiamy usilnie naszą prośbę i prosimy o krótką chociaż wiadomość na karcie korespondencyjnej. Wiadomości oczekiwać będziemy do 20-go bm.

Z bratnim pozdrowieniem — Cześć pieśni!
Wydział.

Z pol. K. T. Barwicki — Poznań (Posen) Halldorfstrasse 35.

Wiadomości potoczne.

Na Polaków w Królestwie głód cierpiących, złożono: Fr. Byczkowski 2 mk., Anna Bach 1 mk., Herbasz 1 mk., Adamczyk 1 mk., Machnikowski 1 mk., Labudda 1 mk., Raulin 1 mk., Bela 1,50 mk., Kitowski 1 mk., Bobrowska 50 fen., Dombrowska 50 fen., Rumpczyk 50 fen., (wszyscy z Kaliska), N. N. 10 mk., Dzikowski 2 mk., Witke 1 mk., Kreft 50 fen., (wszyscy z Kartuz); A. Wróblewska z Brus 10 mk., W. Miotk z Staniszewa 4 mk., razem na XV-tą ratę 743,20 mk. **Ogółem zebraliśmy 6243,20 mk.** O dalsze datki bardzo prosimy.

Na Polaków w Królestwie, nie mających się w co przyodziać, otrzymaliśmy różną garderobę od pp. Mokwy z Sierakowic, W. Donimirskiej z Hohendorfu, N. N. z Gdańska i A. Wróblewskiej z Bruss. Za ofiarność „Bóg zapłać.” Upraszamy o dalszą łaskawą pamięć.

Każdego z czytelników naszych prosimy usilnie, aby zechciał rozejrzeć się, gdzie jeszcze pisma naszego nie czytają. Skoro zauważy jaki dom, w którym niema gazety naszej, niechaj nie spocznie prędzej, aż znajomego tego nie nakłoni do zapisania sobie pisma naszego na najbliższej pocztce. Ktoby zaś chciał znajomym swoim podać raz po raz gazetę naszą do ręki na zachętę, niechaj napisze nam na pocztówce swój dokładny adres, a przytem doda, ile gazet mamy mu posłać. Otrzyma wtedy od nas gazety do rozdawania zupełnie darmo. Bracia Rodacy! Prosimy Was gorąco — korzystajcie z tego i rozszerzajcie pismo nasze wśród sąsiadów i znajomych. Pomnijcie, że kto tak postępuje, przyczynia się do rozszerzenia oświaty!

Sposobność do rozszerzania pisma polskiego znajdzie się u każdego chętnego wszędzie i zawsze. Dlatego też prosimy wszystkich czytelników naszych, aby nie omieszkali polecać dalej pisma naszego. Słowo zachęty nic nie kosztuje, a jednak spowodować może dużo dobrego. Kto chciałby kilka gazet rozdawać między znajomych, niech nam poda swój adres dokładny i napisze na karcie pocztowej, ile gazet mamy mu przysłać, a przysyłamy mu gazety zupełnie darmo. Będzie je wtedy mógł rozdać znajomym i niejednego przekonać, iż pismo nasze pisze ciekawie, a przytem dla każdego zrozumiale.

Coraz bardziej uciekają Moskale przed postępującami naprzód wojskami niemieckimi. Kto chce śledzić przebieg tego nacierania i uchodzenia stron walczących, winien sobie zamówić natychmiast wysyłany przez nas atlas wojenny. Cena jest nadzwyczaj niska, wynosi bowiem tylko **1,50 mk.** Z przesyłką 1,70 mk. Za zaliczką 20 fen. więcej. Zamawiać należy pod adresem: „GAZETA GDAŃSKA” — Danzig.

Polskie pocztówki wojenne wedle oryginałów polskiego malarza artysty Setkowicza w ślicznym barwnym wykonaniu artystycznym polecamy każdemu lubownikowi prawdziwie pięknych polskich kart pocztowych. Do nabycia są trzy seryje: 10 pocztówek z obrazkami wojennymi wedle dziesięciorgo przykazań Bożych. Z odpowiednimi wierszykami polskimi. Cena 1,- mk. Z przesyłką 1,10 mk. — Dalej 6 pocztówek z wyobrażeniami wojennymi wedle Modlitwy Pańskiej: „Ojcze nasz” - również z odpowiednimi wierszykami polskimi. Cena 60 fen. Z przesyłką 65 fen. — Wreszcie 6 różnych pocztówek wojennych z napisami polskimi. Cena 60 fen. Z przesyłką 65 fen. — Głęboko odczute wyobrażenia te o wzniosłym podkładzie religijnym, zasługują rzeczywiście na jak najszerze rozpowszechnienie. Poznać je powinien każdy z czytelników naszych. Zamawiać należy pod adresem: „GAZETA GDAŃSKA” — Danzig.

Wolna jazda dla wojskowych. Donosiliśmy, iż żołnierze mają obecnie wolną jazdę koleją. Urzędowo donoszą nam jeszcze w uzupełnieniu tej wiadomości, iż dla żołnierzy jazda koleją jest tylko o tyle wolna, iż żołnierz jadący do domu dostanie poświadczanie osobne, za które potem fiskus wojskowy płaci urzędowi kolejowemu. Kto zatem dostanie urlop, winien się postarać o podobne świadectwo u swej władzy wojskowej, gdyż tylko na mocy takiego świadectwa ma wolną podróż. Świadectwo to na ostatniej stacji kolejowej musi oddać.

Krople Hoffmanna należą do przedmiotów łatwo zapal., gdyż składają się z 1 części eteru i 3 części okowity. Z tej przyczyny objęte są przepisem pocztowym, zakazującym wysłania pocztą rzeczy łatwo zapalnych i dlatego nie należy ich pocztą w pole wysyłać.

Zajęte przez wojska niemieckie obszary Królestwa Polskiego biorą udział w ruchu pocztowym państwa niemieckiego. Niemieckim ruchem pocztowym objęte są powiaty: Będziński, częstochowski, kaliski, kolski, koniński, łódzki, niezawski, łaski, pabianicki, sieradzki, słupecki, turkowski, wieluński oraz włocławski. Do miejscowości bez poczty pośredniczą przesyłki urzędy pocztowe miast powiatowych. Do powiatu słupeckiego pośredniczy urząd w Kaliszu, do powiatu niezawskiego urząd we Włocławku. W adresach posyłek podawać należy zawsze także i powiat.

Uzupełnienie do rozporządzenia o obłożeniu aresztów metali znajduje się w dzisiejszym numerze pośród ogłoszeń. Ustanowiono osobną klasę na gotowe przedmioty aluminiowe, które obecnie podlegają także obowiązkowi zgłaszania i ogłoszonemu swego czasu aresztowi.

Wydane zostało nowe rozporządzenie, zajmujące się sprzedażą i wyrobem bawełny, odpadków bawełnianych i przedz bawełnianych, o ile nie rozchodzi się o zapasy, które po dniu 15-go czerwca 1915 roku sprowadzone zostały z neutralnych krajów zagranicznych. Wedle rozporządzenia tego zobowiązani są wszyscy nieprzetwórcy bawełny, a więc kupcy itd. sprzedawać swe zapasy bawełny lub jej odpadków przedsiębiorcom bawełny, albo innym przetwórcom bawełny. Uczynić to zaś powinni w przeciągu dwóch tygodni. Jeśli tego w przeciągu 2 tygodni nie wykonają, wtedy uchodzi bawełna znajdująca się u nich jako obłożona aresztem. Od 14-go sierpnia począwszy, wzbronione jest oprócz tego wszelkie wyrabianie bawełny, o ile nie rozchodzi się o zlecenia udzielone przez marynarkę, lub władze wojskowe. Wprawdzie mogą przedsiębiorcy bawełny wyrabiać jeszcze dowolne tkaniny w czasie od 14-go sierpnia do 4-go września, ale całkowity ich wyrób nie śmie przekraczać 1/3 dotychczasowego ich obrotu. Wytworzone w tym czasie tkaniny są również obłożone aresztem, o ile nie służą celom marynarki lub wojska. Z wszystkich tych obłożonych aresztem tkanin sporządzić należy spis dokładny i donieść o zapasach. Aby umożliwić zamianę najróżniejszych gatunków pomiędzy wytwórcami tkanin, utworzono przy ministerium wojny miejsce wymiany dla bawełny. Obwieszczenie to zawiera oprócz tego jeszcze mnóstwo innych przepisów. Kogo ono dotyczy, temu radzimy przeczytać je sobie dokładnie w dzisiejszym numerze.

Landrat powiatu olsztyńskiego ogłasza następujące obwieszczenie, które i dla innych powiatów służyć może ku przestrodze.

Przy licznych pożarach w ubiegłych tygodniach okazało się znowu, jak lekkomyślni są mieszkańcy powiatu przy zabezpieczaniu dobytku swego od ognia. Budynki zabezpieczone są prawie bez wyjątku za nisko, a ruchomości wcale nie. Najniedorzeczniejszym jednak jest przechowywanie większych kwot pieniężnych w domu zamiast w bankach. Trzy rodziny utraciły w ten sposób przy pożarach wszystkie swe oszczędności. Jedna z nich przeszło tysiąc marek, druga przeszło dwa tysiące, a trzecia nawet więcej aniżeli trzy tysiące marek. Dla czegoż ludzie ci nie zaniósł swych oszczędności do banku? Wcale zaś na litość nie zasługują ci, którzy przechowują nawet złote monety w domu. Dzieje im się zupełnie słusznie. Należałoby mniemać, iż z powyższego liczne rodziny wynioskują sobie następ. nauki: 1) zabezpieczyć się natychmiast dostatecznie od ognia; 2) zanieść wszystkie pieniądze do banku; 3) zamienić wszystko złoto na papiery.

O piegach. U osób obdarzonych delikatną cerą pokazują się często czarne lub żółte punkciki na twarzy i rękach, które nazywamy piegami. Najładniejszą twarz mogą te niebezpieczne punkciki do tego stopnia zeszpecić, że czasem aż ze wstrętem się człowiek odwraca. Już niejedno małżeństwo dlatego nie przyszło do skutku. Kosmetyka lekarska starała się i stara za pomocą różnych kremów, maści lub tym podobnych środków, które to niby przez noc po jednorazowym nasmarowaniu — prawie, że cudownie usuwają piegi. Każdy rozsądny człowiek przyzna, że takie środki są bezwartościowe, gdyż jest niemożliwością od jednego razu piegów i opalenizny się pozbyć. Chcąc się rzeczywiście tych punkcików pozbyć, trzeba używać środka wypróbowanego za skutek którego mógłby ewentualnie fabrykant przyjąć gwarancję. Takim środkiem, który coprawda nie od razu ale przez pewien czas użyty, napewno wybiela cerę, jest krem od piegów, żółtych plam i opalenizny pod nazwą Axela, wynalazek pana aptekarza J. Gadebuscha. Nabyć go można obecnie w cenie 90 fen. 1,65 mk. za słoik, do tego mydło Axela kawałek 55 fen. we wszystkich lepszych drogeriach i aptekach. Gdzie nie ma na składzie, wysyła wprost firma J. Gadebusch, Poznań—Bazar.

Kasprowicza likiery najmilszą niespodzianką dla wojaków.

Opatówka, Zagłoba (smak Benedyktyńki), Nastojka - Nastojka, Nalewajka - Nalewka, Podkomorzanka, Opatówka, Opatogorzka, Elektorska, Złotniak, Żupanka, poncze, koniaki
: i t. d. i t. d. :-

Największy wybór likierów deserowych i śniadaniowych.

Listy polowe w buteleczkach do podróży z kielszkiem patentowym zamknięciem lub korkiem.

**Fabryka - gorzelnia
wytłocznia**

B. Kasprowicza w Gnieźnie.

Ostatnia nagroda: król. szwedzki
złoty medal państwowy.

Bank Ludowy E. G. w Chmielnie m. u. H.

wypożycza pieniądze pod dogodnymi warunkami i przyjmuje takowe (depozyta) za które płaci 4 1/2 %.

Zarazem prosimy członków na czas

**odnowić weksle, płacić
udziały, odpłaty i procenta**

abyśmy mogli innym zadosyć uczynić.

Ks. Prob. Sadowski. I. Wallerand. L. Reimer.

Piegi, żółte plamy, opaleniznę etc. usuwa pod gwarancją

1/1 sł. 1,50 mk.
Axela - krem 1/2 „ 0,80 „
1 kaw. 50 f.

Axela - mydło 3 „ 1,40 „

J. Gadebusch.

Poznań (Posen O. 1.)

Oddz. A. I. Nowa ul. 7/8.

E. Kulosa,

Starogard — Pr. Stargard.

Polecam z dostawą zaraz
najlepszą prima rafinowaną.

NAFTĘ Ucznia

salonowa

w beczkach drewnianych ca
150 do 200 ltr. za cenę
za cenę maksymalną.

Z. Rosiński

Poznań, (Posen O. 1.)

ul. Królewska 8. (Königstr. 8)

Telefon No. 5202.

Adres telegramu „Rosco Posen”

Przy słabości

braku apetytu i dolegliwości
żołądkowych wszelkiego
rodzaju pomaga natychmiast

„Esencya

Kardynala
Mayena“.
Cena: 1,25, 2,00 silniejsza 3,00
i 5,00 mk. Codziennie nad-
chodzi liczne listy dziek-
czynne! Do nabycia w ap-
tekach i drogeriach, oraz
pod adresem:

Beckerswerke

Bromberg, Bahnhofstr. 13-b

Persil
do prania
bielizny wełnianej
Henkela Soda do bielenia

M. 5347-7. 15. KRA.

Nachtrags-Verfügung

zu der Bekanntmachung betreffend

Bestandsmeldung und Beschlag- nahme von Metallen

vom 1. Mai 1915 (Nr. M. 1-4. 15. KRA).

Zu § 2 der Bekanntmachung betreffend Bestandsmeldung von Metallen vom 1. Mai 1915 (M. 1-4. 15. KRA) treten als „von der Verfügung betroffene Gegenstände“ vom 14. August 1915 nachts 12 Uhr ab neu hinzu

Klasse Gegenstand

18a Aluminium in Fertigfabrikaten mit einem Reingehalt von mindestens 80 Proz.; ausgenommen sind Gebrauchsgegenstände, die für den Haus- und den wirtschaftlichen Betrieb im Gebrauch sind und keiner sichtbaren Abnutzung im Gebrauche unterliegen. Nicht ausgenommen sind jedoch solche Gegenstände, welche zum Verkaufe bestimmt sind.

Die Gegenstände der Klasse 18a unterliegen allen Vorschriften der obengenannten Verfügung betreffend „Bestandsmeldung und Beschlagnahme von Metallen“ vom 1. Mai 1915. Die Bestimmungen des § 5 sind massgebend für solche im § 3 gekennzeichnete Personen, Gesellschaften usw., deren Vorräte einschl. derjenigen in sämtl. Zweigstellen, die sich im Bezirk der verfügenden Behörde befinden) am 14. August gleich oder geringer waren als 25 kg.

Das Lagerbuch ist sofort einzurichten, die Meldungen sind zum nächsten Meldetermin für Metalle (1. September 1915) auf dem allgemeinen Melde-schein zu erstatten, der durch Klasse 18a erweitert wird und bei allen Postanstalten I. und II. Klasse zu haben ist.

Diese Bekanntmachung gilt für den gesamten Befehlsbereich des XVII. Armeekorps.

Danzig, Graudenz, Thorn, Kulm, Marienburg, den 14. August 1915.

Der komm. General d. stellv. XVII. Armeekorps.

gez. v. Schack,

General der Infanterie.

Der Kommandant der Festung Danzig.

I. V. gez. v. Bismarck,

Generalleutnant.

Der Gouverneur der Festung Graudenz.

I. V. gez. v. Hennigs,

Generalleutnant.

Der Gouverneur der Festung Thorn.

I. V. gez. v. Gerstein,

Generalleutnant.

Der Kommandant der Festung Kulm.

gez. v. Büнау,

Generalmajor.

Der Kommandant der Festung Marienburg.

gez. Frhr. v. Rechenberg,

Generalmajor.

Drukiem i nakładem „Gazety Gdańskiej” J. Kwiatkowskiego w Gdańsku. Redaktor odpowiedzialny Henryk Wiczorkiewicz w Gdańsku.

Bekanntmachung,

betreffend Veräusserung, Verarbeitung und Beschlagnahme von Baumwolle, Baumwollabgängen und Baumwollgespinsten.

Nachstehende Bekanntmachung wird hiermit zur allgemeinen Kenntnis gebracht mit dem Bemerken, dass jede Uebertretung — worunter auch verspätete oder unvollständige Meldung fällt — sowie jedes Anreizen zur Uebertretung der erlassenen Bekanntmachung soweit nicht nach den allgemeinen Strafgesetzen höhere Strafen verwirkt sind, nach § 9 Buchstabe b) des Gesetzes über den Belagerungszustand vom 4. Juni 1851 oder Artikel 4 Ziffer 2**) des Bayerischen Gesetzes über den Kriegszustand vom 5. November 1912 oder nach § 5***) der Bekanntmachung über Vorratserhebungen vom 2. Februar 1915 oder nach § 6****) der Bundesratsverordnung vom 24. Juni 1915 über die Sicherstellung von Kriegsbedarf bestraft wird. Auch kann der Militärbefehlshaber die Schliessung des Betriebes anordnen.

§ 1.

Inkrafttreten der Anordnungen.

Die Anordnungen dieser Bekanntmachung treten mit Beginn des 14. August 1915 in Kraft.

§ 2.

Von der Bekanntmachung betroffene Gegenstände.

Von dieser Bekanntmachung betroffen sind Baumwolle, Baumwollabgänge und Baumwollgespinnste.

Unter Baumwollabgängen im Sinne dieser Bekanntmachung werden nur die im Spinnverfahren anfallenden sogenannten Spinnwickel, die Abgänge von den Cardenbändern und Vorgarnfäden verstanden.

Kunstbaumwolle, welche im Reissverfahren aus Fäden oder Web- und Wirkstoffen gewonnen wird, fällt nicht unter die Bestimmungen dieser Bekanntmachung.

Unberührt durch die Anordnungen dieser Bekanntmachung bleiben diejenigen Mengen von Baumwolle und Baumwollabgängen, welche nach dem 15. Juni 1915 aus dem Auslande (nicht Zoilausland) nach Deutschland eingeführt worden sind und die aus ihnen hergestellten Baumwollgespinnste. Die von der deutschen Heeresmacht besetzten Gebiete gelten nicht als Ausland im Sinne dieser Anordnungen.

§ 3.

Veräusserungsverbot.

Die Veräusserung von Baumwolle und Baumwollabgängen, welche sich im Besitz von Nichtverarbeitern (Händlern usw.) befinden, ist nur zulässig:

- a) an Baumwollspinnereien,
- b) an sonstige Selbstverarbeiter.

§ 4.

Beschlagnahme von Rohstoffen.

Baumwolle und Baumwollabgänge, welche sich im Besitz von Nichtverarbeitern befinden und deren Veräusserung an Selbstverarbeiter nicht bis zum Ablauf des 28. August 1915 erfolgt ist, sind von diesem Zeitpunkt an beschlagnahmt.

*) Wer in einem in Belagerungszustand erklärten Orte oder Distrikte ein bei Erklärung des Belagerungszustandes oder während desselben vom Militärbefehlshaber im Interesse der öffentlichen Sicherheit erlassenes Verbot übertreitet oder zu solcher Uebertretung auffordert oder anreizt, soll, wenn die bestehenden Gesetze keine höhere Freiheitsstrafe bestimmen, mit Gefängnis bis zu einem Jahre bestraft werden.

**) Wer in einem in Kriegszustand erklärten Orte oder Bezirke eine bei der Verhängung des Kriegszustandes oder während desselben von dem zuständigen obersten Militärbefehlshaber zur Erhaltung der öffentlichen Sicherheit erlassene Vorschrift übertreitet oder zur Uebertretung auffordert oder anreizt, wird, wenn nicht die Gesetze eine schwerere Strafe androhen, mit Gefängnis bis zu einem Jahre bestraft.

***) Wer vorsätzlich die Auskunft, zu der er auf Grund dieser Verordnung verpflichtet ist, nicht in der gesetzten Frist erteilt oder wissentlich unrichtige oder unvollständige Angaben macht, wird mit Gefängnis bis zu sechs Monaten oder mit Geldstrafe bis zu zehntausend Mark bestraft, auch können Vor-

§ 5.

Verarbeitungsverbot.

Das Mischen, Bleichen, Färben, Verspinnen und sonstige Vorarbeiten von Baumwolle und Baumwollabgängen für sich, miteinander und mit irgendwelchen Zusatzspinnstoffen, ist (unbeschadet der Vorschriften des § 6) mit dem Beginn des 14. August 1915 verboten, soweit es nicht erforderlich ist zur Herstellung von Halb- und Ganzerzeugnissen zwecks Erfüllung von unmittelbaren oder mittelbaren Aufträgen der Heeres- oder Marine-Verwaltung oder zur Herstellung von Erzeugnissen, deren Anfertigung von der Heeres-Verwaltung durch besondere Anordnung (§ 9) genehmigt ist. Gestattet bleibt die Herstellung von Baumwollseilen und Spindelschnüren für den Bedarf des eigenen Betriebes.

Der Nachweis der Verwendung zur Erfüllung von Aufträgen der Heeres- oder Marine-Verwaltung ist zu führen. Er gilt nur als geführt, wenn der Abnehmer der Halb- oder Ganzerzeugnisse dem Lieferer einen amtlichen Belegschein in doppelter Ausfertigung, ordnungsgemäss ausgefüllt und unterschrieben, übergibt. Die amtlichen Belegscheine sind erhältlich bei dem Webstoffmeldeamt der Kriegs-Rohstoff-Abteilung des Königl. Preuss. Kriegsministeriums, Berlin SW 48, Verlängerte Hedemannstr. 11. Eine Ausfertigung der erhaltenen Belegscheine hat der Lieferer an das vorbezeichnete Webstoffmeldeamt einzusenden, die zweite als Beleg aufzubewahren.

§ 6.

Uebergangsvorschriften.

In der Zeit vom 14. August bis 4. September 1915 einschliesslich dürfen die Baumwollspinnereien ihre Erzeugung ohne Rücksicht auf die Verwendung des Gespinnstes fortsetzen. Ihre Erzeugung darf jedoch in dieser Zeit nicht mehr als ein Drittel der Erzeugung ihres gewöhnlichen Betriebsumfangs betragen. Diese Einschränkung betrifft auch die Erzeugung, die für Aufträge der Heeres- oder Marineverwaltung bestimmt ist, soweit nicht ein Betrieb infolge der Einschränkung ausserstande wäre, die übernommenen unmittelbaren oder mittelbaren Aufträge der Heeres- oder Marineverwaltung rechtzeitig fertig zu stellen.

Für die Feststellung des gewöhnlichen Betriebsumfangs ist massgebend die Zahl der Spinnspindeln des Betriebes multipliziert mit der Zahl der Stunden, welche diese Spindeln in Monat Juni 1914 im Betriebe waren.)

Die Baumwollspinnereien haben einen Nachweis über ihren gewöhnlichen Betriebsumfang und die ihnen demnach in der Zeit vom 14. August bis 4. September 1915 gestattete Erzeugung einzureichen.

Die hierzu erforderlichen Meldescheine sind unverzüglich mit Postkarte (nicht Brief) bei dem oben bezeichneten Webstoffmeldeamt (§ 5 Absatz 2) zu erfordern. Die Meldescheine sind am 22. August 1915 an das Königl. Preuss. Kriegsministerium, Kriegs-Rohstoff-Abteilung, Sektion W. II, (Berlin

räte, die verschwiegen sind, im Urteil für dem Staate verfallen erklärt werden. Wer fahrlässig die Auskunft, zu der er auf Grund dieser Verordnung verpflichtet ist, nicht in der gesetzten Frist erteilt oder unrichtige oder unvollständige Angaben macht, wird mit Geldstrafe bis zu dreitausend Mark oder im Unvermögenstalle mit Gefängnis bis zu sechs Monaten bestraft.

****) Wer unbefugt einen beschlagnahmten Gegenstand bei Seite schafft, beschädigt oder zerstört, verwendet, verkauft oder kauft oder ein anderes Veräusserungs- oder Erwerbsgeschäft über ihn abschliesst; wer der Verpflichtung, die beschlagnahmten Gegenstände zu verwahren und pfleglich zu behandeln, zuwider handelt; wer den erlassenen Ausführungsbestimmungen zuwider handelt, wird mit Gefängnis bis zu einem Jahr oder mit Geldstrafe bis zu zehntausend Mark bestraft.

*) Beispiel: Es liefen in einem Betriebe im Juni 1914 5000 Spindeln.

an 21 Arbeitstagen je 10 Stunden

SW. 48, Verlängerte Hedemannstrasse 10) einzureichen.

Nach dem 4. September gelten die Vorschriften des § 5 auch für Baumwollspinnereien.

Baumwolle oder Baumwollabgänge, welche bereits vor Bekanntmachung dieser Anordnung in anderen Betrieben als Spinnereien in Arbeit genommen worden sind, dürfen aufgearbeitet werden.

§ 7.

Beschlagnahme von Gespinnsten.

Die in Baumwollspinnereien in der Zeit vom 14. August bis 4. September 1915 aus Baumwolle und Baumwollabgängen hergestellten Gespinste sind, soweit ihre Herstellung nicht gemäss § 5 dieser Bekanntmachung erlaubt ist, beschlagnahmt.

Die beschlagnahmten Gespinste dürfen weder veräussert noch verarbeitet werden. Ueber ihre Menge, Art und Nummer sind besondere Verzeichnisse zu führen. Ihre Packungen (Kisten usw.) sind mit der Aufschrift „Beschlagnahmte Gespinste“ zu versehen. Es ist eine Anzeige über die Menge, Art und Nummer der in der Zeit vom 14. August bis 4. September 1915 fertiggestellten Gespinste auf einem beim Webstoffmeldeamt durch Postkarte (nicht Brief) zu erfordernden Meldeschein am 6. September an das Königl. Preuss. Kriegsministerium, Kriegs-Rohstoff-Abteilung, Sektion W. II. (Berlin SW 48, Verlängerte Hedemannstr. 10) zu erstatten.

§ 8.

Freigegebene Mengen.

Freigegeben zu beliebiger Verwendung verbleiben den Baumwolle verarbeitenden Betrieben, welche nicht Baumwollspinnereien sind, 10 Prozent von den bei Beginn des 14. August 1915 vorhandenen eigenen Beständen an Baumwolle und Baumwollabgängen, jedoch mindestens 1000 kg. und höchstens 5000 Kilogramm.

§ 9.

Ausnahmebewilligung.

Für die Genehmigung von Freigaben von Baumwolle und Baumwollabgängen zu einer anderen als der im § 5 vorgesehenen Verwendung, für die Bewilligung von Ausnahmen von der Erzeugungsbeschränkung des § 6 aus Gründen eines öffentlichen Interesses, sowie für die Genehmigung der Veräusserung der beschlagnahmten Gespinste (§ 7 ist das Königl. Preuss. Kriegsministerium, Kriegs-Rohstoff-Abteilung, Sektion W. II. (Berlin SW 48, Verlängerte Hedemannstr. 10) zuständig.

§ 10.

Austausch von Baumwollsorten.

Zur Herbeiführung eines Austausches der verschiedenen Sorten von Baumwolle unter den Selbstverarbeitern wird beim Königl. Preuss. Kriegsministerium, Kriegs-Rohstoff-Abteilung, Sektion W. II, eine „Ausgleichsstelle für Baumwolle“ errichtet.

Der Austausch erfolgt nach besonderen von der Ausgleichsstelle für Baumwolle zu erlassenden Bestimmungen auf der Grundlage, dass gleiche Mengen gegeneinander unter Vergütung des Wertunterschiedes auf Grund einer von der Ausgleichsstelle aufzustellenden Liste für Klassen und Stapelunterschiede ausgetauscht werden.

Diese Bekanntmachung gilt für den gesamten Befehlsbereich des XVII. Armeekorps.

$21 \times 10 \times 5000 = 1\,050\,000$ Spindelstunden
an 4 Arbeitstagen je 8 Stunden
 $4 \times 8 \times 5000 = 160\,000$ Spindelstunden
zus. 25 Arbeitstage mit zus. 1 210 000 Spindelstunden,
im Durchschnitt also täglich $\frac{1\,210\,000}{25} = 48\,400$

Spindelstunden: somit zulässiger Betrieb in der Zeit vom 15. August bis 4. September 1915 einschliesslich $48\,400 \times 18$ (= Zahl der Arbeitstage vom 15. Aug. bis 4. September) $= 290\,400$ Spindelstunden insgesamt.

Danzig, Graudenz, Thorn, Kulm, Marienburg, den 13. August 1915.

Der kommandierende General des stellvertretenden XVII. Armeekorps.
gez. v. Schack, General der Infanterie

Der Kommandant der Festung Danzig
I. V. gez. v. Bismarck,
Generalleutnant.

Der Kommandant der Festung Kulm
gez. v. Büнау,
Generalmajor.

Der Gouverneur der Festung Graudenz
I. V. gez. v. Hennigs,
Generalleutnant.

Der Kommandant der Festung Marienburg.
gez. Frhr. v. Rechenberg,
Generalmajor.

Der Gouverneur der Festung Thorn
I. V. gez. v. Gerstein,
Generalleutnant.